

PAULUS
HOCHGATTERER
SLADKOST
✓
ŽIVOTA

DETEKTIVNÍ
ROMÁN
HOST

PAULUS HOCHGATTERER
SLADKOST ŽIVOTA
román

BRNO 2011

**PAULUS
HOCHGATTERER
SLADKOST
✓
ŽIVOTA**

**DETEKTIVNÍ
ROMÁN
HOST**

Paulus Hochgatterer
Die Süße des Lebens

Copyright © Deuticke im Paul Zsolnay Verlag, Wien, 2006
Translation © Tomáš Dimter, 2010
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o.,
2010, 2011 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-464-4
(Druhé, elektronické vydání. Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-465-1
(Třetí, elektronické vydání. Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-466-8
(Čtvrté, elektronické vydání. Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-467-5
(Páté, elektronické vydání. Formát MobiPocket)

Jelikož je ovšem hlavní příčinou dětského strachu bolest, spočívá prostředek, jak děti otužit a zocelit, v tom, aby si zvykaly bolest snášet.

John Locke

NULA

Dítě pomalu přejíždí ukazováčkem po horním okraji hrnku, až konečkem prstu narazí na nepatrný hrbolek. Opíše malý kroužek, a když se ujistí, že je všechno, jak má být, prst od-
daluje, opatrně jej vede po vnější straně hrnečku a otírá. Ví, že někteří lidé nemají škráloup rádi, ale jemu je to jedno. Kakao chutná hořce, přesně tak, jak ho má rádo, hodně kaka-
aa, málo cukru. Když se hrnek nakloní a pak zase narovná, táhne se uvnitř temně hnědá stopa.

Dědeček s dítětem hraje *Člověče, nezlob se*. Ví, že k Vánocům dostalo spoustu nových věcí, lego, knížky, zvířecí rodinku a gameboye, ale od té doby, co se dítě naučilo počítat, hrává s ním *Člověče, nezlob se*. Ani o Vánocích, pomyslel si, není nutné na tom něco měnit. Na začátku dětství při počítání pomáhal, ale teď už není třeba.

Tři. Dítě posouvá prcka, který je ve hře, políčko po políčku. Dítě má ve hře vždycky jen jednoho prcka a vždycky

si vybírá žlutou barvu. Pět. Dědečkův pěšák udělá ohromný skok přes všechna políčka. Hrací figurky, které má dítě, se jmenují prckové, dědečkovy zase pěšáci. Bylo to tak od samého začátku. Dědečkovi pěšáci jsou modří. Šest. Kostka poskakuje až na okraj stolu. Na podlaze to neplatí. I tohle je jasné už od začátku. „Ještě jednou,“ říká dědeček. „Ještě jednou,“ říká dítě. Dvě. Škoda. Někdy dítě hodí dvě šestky za sebou a pak ještě pětku. Dědeček povytáhne obočí. „Osm,“ říká dítě. Od září chodí do první třídy. Vedle něho v lavici sedí Anselm s brýlemi proti šilhání. Nemá poněti o šestce nebo osmičce. Žlutý prcek teď čeká těsně před domečkem. Když dědeček hodí čtyřku, umře. Dědečkovy prsty jsou sukovité. Na komodě stojí vánoční stromeček se třemi stříbrnými koulemi a několika lametami. „Nic většího pro mě nemá cenu,“ říkal dědeček, a když se ho dítě zeptalo, proč na stromku nejsou žádné svíčky, odpověděl: „Bylo by to nebezpečné, kdybych usnul.“ Čtyři.

Ode dveří se ozval zvonek. Dědeček se zvedá. Rychle přehlédne hrací pole. Na okamžik se rukou zachytí o hranu stolu. Dítě nevidí, kdo stojí ve dveřích. Dědeček něco říká. Ten druhý něco říká. Dědeček se ještě jednou ohlédne. „Čtyři,“ řekne, „a mám tě.“ Potom si oblékne bundu a vyjde ven.

Dítě leze po lavici, k výklenku, odhrnuje levou polovinu závěsu. Venku je noc. Kolem Vánoc se vždycky brzy stmívá, ale když svítí měsíc, tak to nevádí. Naproti stojí dům s rozsvícenými okny, v něm bydlí rodiče, sestra, bratr, pes Emmy, tarbík Gonzales, skákací myš, která patří bratrovi, i když ji nekrmí, bílý delfín, sob a loutka, o které nikdo neví, jak se jmenuje. Šikmo za domem jsou černé stromy, dá se k nim zajít, ale stejně nejste v lese. S Emmy je to mnohem snadnější, to se dá chodit od stromu ke stromu, až už jsou vidět i maliníky, ale pořád se nebojíte. Emmy je border kolie, to jsou nejchytřejší psi na světě.

Někdy si dítě představuje, že bydlí jinde, dole ve městě, v maličké zadní místnosti trafiky, kde maminka kupuje

noviny a cigarety pro dědečka, nebo v krmelci nahoře v Müh-lau, kde už silnice není vyasfaltovaná a vede dvěma tune-ly ve skalách, protože vedle potoka prudce spadajícího do údolí by se nevešla. Představuje si, že na nebi svítí měsíc a Emmy je s ním a že může jíst kaštiny, a představuje si seno a že venku je trošku chladno a uvnitř hodně teplo, a představuje si, že když dorazí domů, maminka otevře dve-ře a bude vypadat překvapeně.

Čtyři. Žlutý prcek tady pořád stojí, odpočívá a je málem v bezpečí. Modrý pěšák tady také stojí a odpočívá. Vlastně by to mohlo být tak, že ani jeden z nich netuší, co ho čeká. Vlastně by se daly ty dvě figurky vzít, jednu do levé, dru-hou do pravé ruky, a vystoupat s nimi na kopec za domem a dívat se s nimi dolů na město. Pak by se dala vyhloubit sně-hová jeskyně, vpředu s okýnkem, a uvnitř by se mohl vařit čaj a jíst vánoční cukroví, ale jen takové ty maličké hudební nástroje z lístkového těsta posypané moučkovým cukrem.

Potom prcka i pěšáka postaví, kam patří, slibuje dítě, prcka přesně před chlívek a pěšáka čtyři políčka za něho, jako by se nic nestalo; až si dědeček sundá bundu a otočí se k němu zády, postaví dítě obě figurky tam, kde byly, úplně potichu a rychle.

Dítě slézá z lavice, v pravé dlani svírá obě figurky, přejde šikmo místností, ze stoličky vedle komody si vezme novou zelenou prošívanou bundu s veverkami a vklouzne do ní.

Venku je zima. Měsíc svítí tak jasně, že zasněžená plo-cha mezi domovními dveřmi a planou třešní září jako koule mléčného skla v koupelně. Cesta k protějšímu domu je vy-šlapaná jako vždycky. Vlevo z cesty odbočují něčí stopy; ty jsou nové. Dítě stoupá do šlépějí. Nejsou od sebe daleko, jako kdyby před dítětem šel dědeček.

Modrý kuň cválá přes kopeček za stodolou. Sedí na něm modrý prcek a směje se. Natahuje k dítěti svoji hladkou paži a pomáhá mu vyskočit na koně. Cválají přes louku ve tvaru trojúhelníku, přímo ke špici, kde roste velký jalovcový keř,

kolem staré hromady smrkových polen až k onomu bodu, kde je vidět cestu, vlevo dolů vede do města a vpravo do hor. Sníh prší od kopyt. Žlutý prcek za dítětem příjemně hřeje jako radiátor.

Stopy vedou podél dědečkova domu až k živému plotu ze zimostrázu. Dítě noří prst do sněhové čepice, která se na zimostrázu vytvořila. Mohla by se sem připlazit housenka, zavrtat se do díry a uložit se v ní ke spánku. Dítě nasaje vzduch. V zimě smrdí zimostřáz jenom trošku. Cítí zbytek kakaa v hrdle. To je dobře. Tam, kde stopy v mírném oblouku zatáčejí doprava, se něco změnilo. Najednou se rozezní zvuk motoru. Dítě se podívá nahoru, protože si je jisté, že se v tu chvíli vznese nad stodolu vrtulník. Zamává mu oběma rukama, to se tak dělá. Vrtulník se neobjevil a zvuk se zase vzdaluje. Dítě se brodí sněhem ještě pár kroků, než dojde k vyjeté dvojité stopě od auta nebo traktoru. Vybere si pravou brázdu a vyráží směrem k černému obdélníku stodoly. Vedle stop se v měsíčním světle objeví sněhuláci, dítě a pes, které před dvěma dny společně postavili. Všechno je ještě na svém místě, čepice, koště, kaštan, který vpředu trčí do vzduchu jako špička psího čenichu. Dítě se postaví těsně k sněhulákům, hned vedle psa, natáhne ruku, jako by mělo v ruce koště. „Teď jsme tři,“ řekne. Otáčí se kolem své osy a cítí se spokojené, jako by pozorovalo celý svět. Pak najednou ví, že musí ještě kousek popojít. Před ním, na mírně nakloněné nájezdové rampě ke stodole, něco je. Sněhulák to není.

Leží tady jako někdo, kdo dělá ve sněhu anděla, ruce rozpažené jako křídla. Polyká měsíční přísvit. Dítě přisune jednu nohu k druhé. Potom se shýbne. Černé sněrovací boty vypadají jako ty dědečkovy. Kalhoty jsou tmavě zelené, když se člověk podívá úplně zblízka. Kalhoty jsou dole na šíři dlaně zahnuté. Bunda je z hrubé, okrově hnědé látky, co vydrží sto let. Skoro všechno je tak, jak má být. Žádné rukavice. Skoro všechno. Ruce, ramena, krk. Kde má být

hlava, není nic. Dokonce i prcek má hlavu. Dítě se shýbne ještě níž. Není to tak, že by hlava chyběla. Tam, kde měla být, je cosi plochého, co jako okrouhlá placka vystupuje ze země. Placka leží v prohlubni a je úplně černá. Dítě natáhne ukazováček a potukává doprostřed, tam, kde se to trochu stříbřitě leskne. Dítě se vyděsí. To stříbřité je na omak vlhké a zároveň tvrdé. Dítě se narovná a odchází pryč.

Nejdřív koleje od auta, pak šlépěje. Malý sněhulák, nos z kaštanu, živý plot ze zimostrázu. Díra, ve které spí housenka. Kuň tentokrát nepřicválá. Věci se mění.

Podél zdi, potom doleva, k domu rodičů.

Ve světle dveří měsíc zmizí. Stojí tu bratr a dívá se dítěti na ruku. „Co to tam máš?“ vyptává se. Dítě rozevře pěst. Žlutý prcek a modrý pěšák. Mělo by je vrátit na místo, prcka před domeček a pěšáka čtyři políčka za něj. Dítě se nepohne. „Čtyři,“ hlesne, „čtyři. A mám tě.“ Ukazováček je rudý. Prcek má ještě hlavu, pěšák taky.

Najednou přibíhá pes. Nejdřív očichává dítěti nohy, potom ruku. Přikrčí se, schlípne uši a táhle zakňučí. Dítě udělá krok k psovi. Pes plíživě ustupuje a upřeně hledí ke dveřím, jako by tam právě uviděl nějaký přízrak.

JEDNA

Otevře okno. Do místnosti rázem vnikne chlad. Nejprve je ticho, pak se v dálce ozve zvuk startujícího auta. Jinak se nic nepohne.

Na zdi plakát s pravidlem. Muž cítí, jak se rozpadá. Věty.
Naslouchej, synu, mistrovu učení.

Začíná to uprostřed. Linie zlomu, jejíž polohu nedokáže určit. Polkne dvě hnědé pilulky.

Stojí tady. Pálení kůže. Jen konečky prstů nepálí. Zvenku sem doléhá nějaký zvuk. Možná liška kradoucí se přes dvůr. Vzduch bez zápachu. Měsíc je už dávno pryč. Všechno je klam. Pomalu zatíná stehno. Pravidla. Slova, která spojuje.

Uved' ve skutek.

Dělá všechno jako vždycky. Na začátku izometricky jednu svalovou partii po druhé. Nohy, paže, šíje, trup. Napnout, uvolnit. Potom pár protahovacích cviků. Nejdřív

boky. Dřepy. Výpady, klidněji, bez úsilí. Klátit pažemi, pak je zvednout nad hlavu.

Po čtyřicítce výrazně stoupá nebezpečí natržení svalů. Přečetl si to nedlouho po narozeninách, ve víkendové příloze jakýchsi novin. Věci, které člověku nahánějí strach, se dozví vždycky ve správný okamžik. Pozvolna se mu zahřívají boky. Rozpaží. Od spánků se mu pomalu přesouvá ta divoká jasnozřivost před oči. Trhlina pomalu mizí. Strach zůstává. Ví, že proti tomu nic nezmuže.

Vklouzne do šedivé bavlněné teplákové soupravy, do ponožek, běžeckých bot. Svetr se mu páře na pravém rameni. Dá svetr Irmě. Bude si sice stěžovat na tenisový locket, na druhou stranu klade mimořádný důraz na to, aby si nikdo z nich nelátal věci sám. Zrak se jí mezitím zhoršil, a proto šije ještě příšerněji než dřív, ale nikdo jí to neřekne.

Na pásek iPod, sluchátka do uší. V téhle situaci stále to samé. Číslo šest. *Father of the Night*. Nekonečná smyčka.

Po chodbě, bez světla, sedmadvacet kroků. Po schodech dolů, doleva do chodby, úzkými dveřmi do zahrady za domem. Udusaný sníh pod nohama, cesta je proházená. Bernhardovo dílo, to je ten chlap, co někdy celé týdny nepromluví ani slovo.

Vyráží. Venku je tma jako v pytli. To ho pohání. Večer bylo nebe ještě jasné. Pomyslel na malou vesničku u Salzachu a její zvláštní příslib. Na chvíli byl neporazitelný. Teď se za ním žene peklo.

Míří šikmo k volnému prostranství před platanem neda-leko zdi, proklouzne vraty podobnými mříži z železných kopí, která je jen přivřená, přestože vypadá, jako by byla zavřená už celá staletí. Je venku.

Říkají mu „běžec“, někteří také „integrál“, kvůli jeho postavě, ví to, a Ngobu, hospitant z Nigérie, mu už několik týdnů vytrvale říká jen „LDR“, „Long Distance Runner“. To se chytí, cítí to, všichni mu tak budou říkat. Zní to sice